

Katetrizace močového měchýře (pediatrie)

Indikace

- Přesné stanovení diurézy u pacientů v renálním selhání nebo u pacientů v kritickém stavu,
- kvantifikace rezidua v močovém měchýři při nedostupnosti USG,
- diagnostika infekce močových cest,
- derivace moči při retenci močového měchýře.
- Inkontinence močového měchýře

Postup u chlapců

Dítě leží na zádech, sanitář fixuje abdukované dolní končetiny. Za sterilních kautel důkladně dezinfikujeme glans penis po stažení předkožky a zejm. okolí zevního orificia urethry. Jako dezinfekci použijeme dezinfekci na sliznici „Octenisept“ také můžeme použít 0,5% ajatin, *Septonex* nebo *Borovou vodu*. Samozřejmě je použití sterilních rukavic. Na jednorázové cévkování používáme NG sondu pro výživu novorozence nebo sondu pro výživu novorozence s nízkou hmotností. Pro trvalé zavedení katetru používáme speciální katetry k dlouhodobé inzerci. Špičku katetru potřeme bohatě mezokainovým gelem (u chlapců nikdy nešetříme!), levou rukou držíme napřímený penis, pravou opatrně zasouváme špičku katetru do ústí močové trubice. Při zasouvání katetru se penis drží napřímený palcem a ukazovákem levé ruky, aby se vyrovnały záhyby sliznice urethry. Pociťujeme-li odpor, je nutno ještě více "natáhnout" penis v dlouhé ose a následně polohováním penisu zasunout katetr do lumen močového měchýře. Někdy nutno i sklopit penis do horizontální polohy. Zásadou je trpělivost a v žádném případě nesmíme cévkovat přes odpor.

Nácvik katetrizace penisu

Postup u děvčat

Poloha pacienta a použití dezinfekce je identické. Palcem a ukazovákem levé ruky roztáhneme labia majora i minora, abychom viděli vestibulum vaginy a především vstup do urethry, který se nachází bezprostředně nad introitem ve střední čáře. Celé okolí důkladně dezinfikujeme. Katetr opatrně zasouváme do ústí urethry, která je těsně nad introitem, dokud se neobjeví moč.

Pochva je uložena distálně a identifikujeme ji podle introitu, který má zavalité okraje. Ústí uretry nad ním je někdy velmi dobře patrné, ale nutno vždy adekvátně roztáhnout stydké pysky. Může se ovšem stát, že při větším roztažení pozorujeme jakoby jedno nebo dvě ústí uretry laterálně od introitu – ve skutečnosti se jedná o recesy, které vystoupily v důsledku nadměrného roztažení pysků. I v tomto případě je třeba ústí uretry očekávat ve střední čáře nad introitem, i když na první pohled není patrné. I u děvčátek platí, že nikdy necévkujeme přes odpor.

Komplikace

- Zanesení infekce do močových cest,
- poranění urethry, ev. s perforací,
- hematurie.
- Uroinfekt

Při použití cévky na výživu novorozence/novorozenky s nízkou porodní hmotností se poranění bát nemusíme, protože tímto způsobem se dá katetrizovat velmi šetrně. Naopak nevýhodou cévky na výživu novorozence s nízkou hmotností, tj. nejtenčí cévky je právě její velmi tenký průměr, který někdy může vést ke stočení cévky v lumen uretry.

Odkazy

Související články

- Ošetřovatelský postup při zavádění cévky
- Suprapubická punkce
- Zavedení permanentního močového katetru

Zdroj

- HAVRÁNEK, Jiří: *Katetrizace močového měchýře*.

Reference

Externí odkazy

▶ FEMALE URETHRAL CATHETERIZATION (https://www.youtube.com/watch?v=LqCTFSow_bw&feature=related) – Katetrizace ženy ▶ MALE URETHRAL CATHETERIZATION (<https://www.youtube.com/watch?v=x2a-s38rNns>) – Katetrizace muže

- Osacká Petronela: Vyprázdňovanie moču a stolice. Multimediálna podpora výučby klinických a zdravotníckych disciplín :: Portál Jesseniovej lekárskej fakulty Univerzity Komenského [online] 5.2.2011, posledná aktualizácia 2.12.2011 [cit. 2011-12-23] Dostupný z WWW: <<https://portal.jfmed.uniba.sk/clanky.php?aid=143>>. ISSN 1337-7396